

27. november 2020
Atassut

UKA 2020/7-3
Aqqalu C. Jerimiassen

Forslag til finanser 2022

(Naalakkersuisoq for finanser)

For det første så vil jeg sige tak til Naalakkersuisut for at de var med til at reklamere for Atassut, for det er jo partiets gamle ordsprog ”Med mennesket i centrum” (Inuk qitiutillugu) som var titlen på den kommende finanslov. På det punkt, bliver vi atter påmindet om hvor vigtigt et emne Atassuts arbejde med mennesket i centrum har været, at det har medført at regeringen har fået den ”banebrydende idé” om at ville gøre det samme. Som aataqqii Siverth K. Heilmann plejer at sige

- De andre partier bliver mere og mere inspireret af Atassuts politik.

Vi ser fra Atassuts side, det ikke som at det er en finanslov som ser fredadrettet, men kortsigtet.

Vi har i Atassut i år ikke set den mindste form for samarbejdsvilje fra Naalakkersuisuts side. Det eneste som vi er blevet budt er at Naalakkersuisut offentligt har løjet og sagt at Atassut selv er gået ud af finanslovsforhandlingerne, og vi kan herpå nævne at denne handling har været med til at sætte tilliden til Naalakkersuisut gevaldigt ned. Vi håber på at de andre partier *aldrig* kommer til at opleve dette, for det er jo ikke på sin plads at Naalakkersuisut åbenlyst lyver overfor befolkningen.

Det har været et besværligt år for Atassut at være med til at forme udkastet til finansloven, for intet bliver lavet til tiden og det har ikke gjort det nemmere at vi ikke har nogen medlemmer i udvalgene, så det har mildt sagt ikke været et dans på roser for vores parti.

Uhyret bliver større og større

Den offentlige administration og det ”ene” kontor i centraliseringens navn bliver kun større.

Vi er her i landet så standhæftige med at centralisere at man sagtens kan forestille sig en fremtid hvor alle og enhver arbejder for det offentlige.

Vi lever i en hverdag med landstyre, og snakken om at hjemtage flere ansvarsområder fra staten er dagligt på tale. Hvis dette skal kunne lade sig gøre, så er vi nød til at ligge en ny vej for fremtiden, en fremtid hvor alle ikke sieder inde i et kontor fra 8 til 16.

At jeg kalder dette punkt for ”Uhyret som bliver større og større” er pga. de penge som ellers kunne have været brugt på befolkningens velbefindene, bliver brugt på det synkhul som er det offentliges kontorarbejde.

Sidst men ikke mindst, bør man overveje og diskutere om alle de udgifter til diverse udvalg virkelig er nødvendige i disse økonomiske udfordrende tider.

Uddannelse og forskning

Atassut ser vigtigheden i at have og arbejder for at få et godt uddannelsessystem. Vi ser jo tit at der er mangel på færdiguddannet arbejdskraft i landet og vi må komme over denne problemstilling ved at være i fronten med at give lysten til at uddanne sig tilbage til befolkningen.

Man kan nogle gange være tilbøjelig til at tænke på dette, at vi er nød til at gøre det nemmere at komme videre med en Phd uddannelse. Det er almindelig kendt at mange er interesseret i at få sig en Phd grad, men selvom dette er tilfældet, så har landet ikke økonomisk råderum til at indfri denne ønske for de fleste ansøgere. Selvom der fra salen bliver råbt om selvstændighed og selvom der bliver sagt at grønlandiceringen er vigtig, så når det kommer til at yde økonomisk støtte til uddannelse og ville forske i de emner som gør os til grønlændere, så prioriteres pengenes brug indenfor selvstændighedsdrømmende.

For at tilgodese dem som vil tage en Phd grad, synes vi i Atassut at det er mere realistisk og på sin plads at de penge som er blevet sat til side til forfatningskommisionens konto i 20.01.13, i sin helhed bliver brugt til ansøgerne af stipendie til Phd forskning. For den viden som vil komme ud af dem forskning kan vi bygge videre på. Sådan ser vi pengene bedst brugt og ikke bare ved at smide pengene efter smukke luftkasteller som vi ikke har en realiserings dato på.

Vores børn, vores største værdier.

Vores børn er vores største værdier, Familien er den vigtigste grundstøtte, for de familier som klare sig godt er dem som prioriterer børnene og børnenes fremtid. Selvom vi vil opholde vores ansvar som forældre og være sammen med vores børn for at føre dem på rette vej, så er vi alle nød til at arbejde for at kunne fuldføre det ansvar som hedder at ligge det daglige brød på bordet. At vi har dette ansvar resultere i at børnene er nød til at have et sted at være mens vi er på arbejde, dette kan f. Eks. Være dagsinstitutioner og dagsinstitutioner har brug for kvalificerede pædagoger. Pædagogernes vilkår i dag er under alt kritik og kan ikke accepteres. Det er på tide at vi holder op med at bruge pædagoger som tom valgfæsk og faktisk gør noget for dem, for en del af os herinde i salen har børn som går på dagsinstitutioner.

Et barn som bliver passet godt af en færdiguddannet pædagog klare sig meget bedre senere hen, derfor mener vi i Atassut at det er af yderste vigtighed at vi gør noget *nu* for at hæve pædagogernes løn gevaldigt. Vi er på samme tid nød til at ændre på arbejdsskatten, så den er mere progressiv og mere tilgivende, for vi er alt for gode til at tage de penge vi giver i løn tilbage vha. Afgifter. For når vi går ind og laver sådanne afgifttiltag i befolkningens hverdag er som at løbe med alt kræft ind i en væg. Vi ville i Atassut være med til at gøre noget for pædagogernes forhold i sommeren 2020, så vi skrev til alle partierne og spurgte om vi på trods af partifarvner ikke kunne arbejde sammen for i

fælleskab at finde på en løsning, men det var desværre ikke den store opbakning om. Selvom dette var tilfældet blev det under partiformændene spørgerunde d. 14. Oktober 2020, fremførte Naalakkersuits formand usandheder om at Atassut ikke ville være med til at tale om pædagogernes vilkår. Det er jo nærmest flovt hvordan Siumuts Naalakkersuisut medlemmer er begyndt tilsmudse Atassut efter at have pisket rundt vores parti rundt i managen, og det er endna et parti som i en årrække knap og nap har fået stemmer nok til at komme ind. Det er for dårligt.

De ældre / Pension

Det er slet ikke acceptabelt hvordan vi behandler vores ældre i samfundet, og det har medført at det ikke er attraktivt at blive boende i Grønland når man bliver pensionist.

En person som har arbejdet hele sit liv har ret til at blive behandlet på en ordentlig måde når vedkommende bliver pensionist. Vedkommende bør heller ikke blive straffet for at have viljen til at arbejde, selvom han eller hun er nået pensionsalderen, ved at pensionen formindskes hvis man arbejder. Desværre har man i dag det syn, at de ældre er noget man skal hente penge fra. Så snart de arbejder lidt ved siden af, så straffer vi dem og fjerner en del af deres pension. Det er næsten komisk at tænke på hvor dårligt vi behandler vores ældre ift. hvordan de ældre bliver behandlet i resten af vores rigsfæller.

Vi bør straks stoppe tvangspensionsordningen! Det er simpelthen nok, at styre så meget oppefra. Vi skal respektere folks frihed, vi stoler ikke nok på folk. Vi har så lidt respekt og stoler for lidt på folk, at vi fjerner deres frihed.

Vi fjerner de unges frihed når vi tvinger dem til at betale til deres pension, selv på det punkt hvor de er lige blevet færdige med deres uddannelse, ved at skabe deres egen familie, og samler penge til at købe eget bolig. De bør selv råde over deres egne penge, og det er ikke de offentlige der skal bestemme hvordan de skal bruge deres penge. Mellemindekomstgruppen som allerede løfter mest, og har meget få penge mellem hænderne til at starte en opsparing, straffes yderligere med en ekstra beskatning. Og igen har de endnu færre penge mellem hænderne til at købe for. Det ser ud til at Naalakkersuisuts målsætning er at vi alle skal have det lige dårligt.

Vi vil fra Atassut aldrig støtte tvangspensionsordningen, det har også medført de ansatte i de selvstyrejede virksomheder er blevet nødt til at få mere i løn, for at kompensere for det tabte.

Selvstændige erhvervsdrivende – turisme

Fra Atassut er det vores vurdering at det er for ensidigt at man har sænket selskabsskatten med 5%. For det er kun virksomheder med ApS og A/S der kan skal betale mindre i skat, og ikke enkeltmandsvirksomheder. For man skal tænke på at de fleste af de store ApS og A/S er selvstyrejet, derfor er det fra Atassut noget vi tænker ikke er særlig smart at det kun er dem der har fået skattelettelse. For hvis man skal have den fulde effekt af skattelettelsen, så bliver man også nødt til at sænke skatten for personer.

I forhold til turisme, så er vi i Grønland alt for barmhjertige over for turisterne. For i hvilke andre lande er man så sød mod sine turister? Vi har ikke engang nogen afgifter for dem. For det er indtægterne fra turister vi skal forbedre hele befolkningens vilkår. Det er ude fra vi skal lave pengene, ikke fra vores eget befolknings lommer.

Vi skal også bruge flere penge ift. udvikling inden for turisme. Visit Greenland har brug for flere penge til at reklamere og brande Grønland i udlandet. Jeg synes at det også bør være vores medansvar at være med til at medfinansiere udviklingen i turisme i fremtiden, og de penge vil komme mangefoldigt tilbage.

Det er også meget vigtigt at man ikke henter pengene fra folks lommer når vi skal være med til at finansiere Visit Greenland. Det er også på tide at vi taler om pax tax ift. krydstogtskibe. Visit Greenland har bla. sagt at de udenlandske krydstogtsvirksomheder havde sagt at det var mærkværdigt at man havde fjernet pax tax helt. Det var også ellers blevet foreslået en halvering af den daværende pax tax som var alt for høj.

Servicekontrakt

Kort sagt vil vi godt sige at Naalakkersuisuts nye trafik servicekontrakt i hovedkonto 72.20.05 i bund og grund er god. Men vores kritikpunkt er at der ikke har været åbnet op for andre mulige aktører, og det er noget som godt kunne medføre en forringelse af aftalen. Vi mener fra Atassut at det er noget som man skal lære i fremtidens kontrakter, at man er mere åben og inkludere flere mulige aktører, selv også udefra.

Grønland er meget vidstrakt, vi synes også derfor at lufttrafikken bør forbedres på længere sigt. Vi har fra Atassut ellers foreslået at ift. søtrafikken kunne forbedres, især om sommeren, ved at kystskibe skal kunne sejle helt op til Uummannaq og Upernavik. At vi skal lave en ny aftale der inkludere Upernavik. Det er fra Inatsisartuts side ikke blevet modtaget positivt. Vi kan allerede nu sige at vi ikke vil give op og stadigvæk foreslå at der bliver forbedringer i søtrafikken.

Vi mener at når man udarbejder den servicekontrakter i passagertrafikken i fremtiden, at den bør baseres på konkurrence. På den måde kunne man undgå at der ikke bliver for store besparelser i trafikken, og at priserne bliver ikke bliver højere.

Kommunale bloktilskud

Selvom de fem kommuner samlet set modtager mere i bloktilskud, er det vores bekymring at det er kommunerne der kommer til at betale for beskæftigelsesfradraget. Vi skal dog være parate til at gøre ekstra, da to af kommunerne kan komme til at komme i en økonomisk vanskelig situation.

Vi mener fra Atassut at Kommunerne som allerede har ofret meget kommer til at ofre endnu mere. Det er hensigtsmæssigt at skulle sige at Naalakkersuisut fører en alt for stor centraliseringspolitik. Det kan i sidste ende komme til at blive en dyr affære, selvom at der samlet set har bevilget 100 mio. kr. ekstra.

Mulig underskud i 2030

Man kan se at der taget inspiration fra planøkonomi, hvis det er tilfældet tror vi på at vi kan risikere at komme til at sidde med en gæld på 1 mia kr. Dette grobund for bekymring. Selvom vi hører fantastiske meldinger om at vi aldrig har siddet så godt rent økonomisk, så er de økonomiske rådgivere ikke enige når det kommer til stykket.

Vi er i Atassut bange for at fra om 10 år, vil årligt opbygge en gæld på 1 mia kr, derfor mener vi at vi må gå bort fra fremtidige indtægtsplaner.

At følge sådan en kurs, mener vi vil gå ud over vores velfærdssystem og af samme grund mener vi at det er yderst farligt at pålægge befolkningen flere afgifter.

Med disse fremlagte anbefalinger vil vi fra Atassut sige at vi ikke ser finansloven for 2021 for at være ordentligt gennemtænkt.